GAZETA LWOWSKA.

We Srodę | $N^{ro.}$ 75. | 6. Lipca 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Z Wiednia.* —

Podług wiadomości z Medyiolanu powrócili tamże NN. Cesarstwo w d. 11. t. m. wieczorem w pożądanem zdrowiu przy oznakach radości mieszkańców.

Kommissyia ustanowiona do rozpoznania funduszu umarzaiącego zdała N. Panu następuiącą sprawę z rezultatów zaszłych w szesnastém półroczu tegoż instytutu:

»Nayiaśnieyszy Panie! Z końcem Lutego b. r. skończyło się szesnaste półrocze od czasu utworzenia ogólnego funduszu umarzaiącego procentowy dług Stanu.«

»Podług przepisu naywyższego Patentu z d. 22. Stycznia 1817 zebrała się Kommissyia przez Waszą Cesarską Mość mianowana, aby po rozpoznaniu sprawdziła działania funduszu umarzaiącego. Względem téy czynności przedsięwzięty protokół, do którego dołączone są także rachunki, akt Kommissyi ze śledztwa i likwydacyia główney Kassy funduszu umarzaiącego dług Stanu, składa teraz z naywiększém uszanowaniem.«

»Przez działanie powszechnego funduszu umarzaiącego okazuią się w szesnastém półroczu od d. 1. Września 1824 do końca Lutego 1825 następuiące główne rezultaty:«

»*a*) Maiątek czynny funduszu umarzaiącego, który z końcem piętnastego półrocza czynił 159 mil 24,051 ZR. 3 3/8 kr., wynosił w końcu szesnastego półrocza 162,450,514 ZR. 16 1/8 kr. — Zatém w ciągu tegoż okazał się nadrost 3,426,463 ZR. 12 6/8 kr.«

»Kapitał pierwotny 50,135,627 ZR. 21 2/8 kr. dany temu funduszowi w d. 17. Marca 1817 w tym osmioletnim okresie pomnożył się o 112,314,886 ZR. 54 7/8 kr., i tak cały czynny maiątek funduszu umarzaiącego składał się z końcem szesnastego półrocza z 162,450,514 ZR 16 1/8 kr.«

»*b*) Roczne procenta tego czynnego maiątku policzone na monetę konwencyyną wykazane są z końcem szesnastego półrocza w summie 4,820,155 ZR. 26 kr., które w końcu piętnastego półrocza wynosiły tylko 4,612,495 ZR. 27 kr. — Zatém w ciągu szesnastego półrocza okazał się nadrost w rocznych procentach 207,659 ZR. 59 kr. M. K«.

»Łącznie z kwotą 5 1/2 milliona ZR. w M. K. funduszowi umarzaiącemu ze Skarbu Państwa corocznie wypłacaną, pobiéra ten fundusz na umorzenie nowego długu Stanu rocznego dochodu 10,320,155 ZR. 26 kr., oraz 109,548 ZR. 30 kr. w 5procentowych efektach kruszcowych.«

»Zaś od czasu założenia funduszu umarzaiącego pomnożyły się iego dochody o 7,730,649 ZR. 1 kr. w M. K.«

»*c*) Za pomocą tych wpływów i sposobem wykupna nowych w monecie konwencyyney procentowych obligacyy podług ich wartości obiegowéy użyciem 4,033,338 ZR. 28 kr. w M. K., zniesiono nowego długu Stanu 4,256,010 ZR. 21 5/8 kr. w ilości nominalney, czyli redukuiąc na efekta 5 procentu przynoszące 4,244,454 ZR. 33 kr.«

»Summa obligacyy procentowych w M. K. od d. 1go Marca 1817 wykupionych wynosi 101 mil. 169,[illegible]8 ZR. 18 5/8 kr. w ilości nominalney, czyli rachuiąc kapitał po 5 procentu 81 miliony 450,228 ZR. 4 4/8 kr.«

»Oprócz wykupna nowych procentowych obligacyy według obiegu na giełdzie, użyto w trzynastém, czternastém i pietnastém półroczu na przypadłe odpłaty pożyczki Loteryi 5,008,478 ZR., a w szesnastém półroczu obrócono znowu na to 1 mil. 968,637 ZR. Przez to ogólne użycie 6 mil. 977,115 ZR. umorzono w kapitale pożyczki loteryyney, i mianowicie:

	ZR.	kr.
z roku 1802	310,850	—
- - 1820	1,924,000	—
- - 1821	750,000	—
w upłynionych trzech półroczach i w szesnastém znowu z pożyczki roku 1802 . . .	306,050	—
i z roku 1821	800,000	—
Zatém razem w kapitale pożyczki loteryyney umorzono .	4,090,900	—

Nakoniec w skutek zalecenia Ministeryium Skarbu z d. 5. Stycznia 1825 stósownie do naywyższego postanowienia zapłacono podczas ciągnienia d. 2. Stycz. 1825 podpadłe losowaniu 6pCtowe obligacyie Kamery nadworney w szesnastém półroczu *al Pari* . 316,542 5

(*Dokończenie nastąpi.*)

)(

Podczas ciągnienia loteryi w d. 18., 20., 21. i 22. z. m. na dobra Busk padły główne wygrane na Numera następuiące, włącznie aż do 1,000 ZR. w W. W.:

Ner.	16,868.	wygrał Dobra Busk,				
—	90,790.	—	50,000	ZR. w	W.	W.
—	56,271.	—	15,000	—	—	—
—	89,627.	—	10,000	—	—	—
—	29,823.	—	5,000	—	—	—
—	68,608.	—	4,000	—	—	—
—	97,251.	—	3,000	—	—	—
—	83,749.	—	2,000	—	—	—

Numera 1,833, 46,950, 62,716, 63,475, 66,883, 73,584, 90,272, 97,668, 99,135, i 103,338 wygrywaią każdy po 1,000 ZR. w W. W.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Naynowsze wiadomości z Peru (przez Bogotę) dochodzą do d. 7. Stycznia. Torretagle i Berindoaga uciekli i udali się do Francyi. Boliwara spodziewaią się w Santa Fé de Bogota. — Tameczna Gazeta mówi, że Boliwar nie tylko iest za zgromadzeniem Deputowanych wszystkich Rządów Ameryki, lecz nawet życzy sobie widzieć ich iak nayprędzey razem zebranych. W liście swoim do Wice-Prezydenta mówi ón: »Spodziewam się, że Rząd Kolumbiyski nie zaniedba przedsięwziąć tego środka tak istotnie potrzebnego dla podniesienia swey sławy do stopnia naywyższego.«

Hiszpaniia.

Nie podlega teraz wątpliwości, że Królowa iest przy nadziei. W całem Królestwie nakazane są z tego powodu modły.

Przełożenie teraźnieyszego Nadintendenta Policyi, Don Juan Józef Recacho, do utworzenia korpusu 6,000 żandarmów, zostało przez Króla potwierdzone. Mówią; że Xiążę Infantado kazał się zapisać iako szeregowy między roialistów, aby przez to wyższą i niższą szlachtę zachęcić do naśladowania. Rada Kastyliyska stara się wyłączyć każdego z korpusu ochotników Królewskich, który nie iest szlachcicem, lub, który ze swego maiątku lub ze swoiey posady nie pobiera rocznie 1,000 franków.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

W d. 10. Czerwca była wielka Rada Gabinetowa, na którey znaydowali się wszyscy Ministrowie i Lord Wellington.

Na Zgromadzeniu Katolików w Dublinie w d. 8. Czerwca, o którém iuż namienilismy zapadły następuiące uchwały: 1) mianować wydział dla ułożenia nowych petycyy do Parlamentu; 2) wyrzec stanowczo, że Katolicy obstaią przy emancypacyi; 3) że Lord Liverpool z powodu swey nieprzyiaźney polityki ku sprawie tak znaczney części ludu niezdolny dłużey piastować urzędu pierwszego Ministra W. Brytanii.

Lord Combermore mianowany naczelnym Wodzem woysk Indyyskich wsiadł na okręt Thalia.

Podług zdania sprawy Kommissyi szkolney mianowaney do śledztwa w Irlandyi, są tamże w trzydziestu kilku parafiiach szkoły, które na wniosek Duchowieństwa Protestanckiego kosztem Rządu dla wychowania ubogich założone i utrzymane były. Śledztwo przedsięwzięte okazało, że w niektórych z tych szkół tylko po dwóch uczniów było, w innych uczniowie czytać nie umieli, we wszystkich zaś z katolickiemi dziećmi tak się źle obchodzili nauczyciele protestanccy, że nie tylko zostali swych mieysc pozbawieni, ale nawet na wniosek Parlamentu miano przeciwko nim rozpocząć sądowne postępowanie.

Bankructwo Lorda Majora w Dublinie wynosi 46,000 fun: szt. Upadek domu Chamberlain i Kompanii zmusił go do wstrzymania wypłat.

P. Murray, wydawca pisma *Quarterly Reviev*, skazany został na zapłacenie 205 fun. szt. kary P. Brownowi za zpotwarzenie onegoż.

Lady Morgan znaleziono w d. 1. Czerwca rano nieżywą w łóżku; iak pewne pismo Londyńskie utrzymuie w obłąkaniu umysłu przyśpieszyła sobie koniec życia.

Fregata Angielska przeznaczona na południowe morze ze zwłokami Królestwa wysp Sandwichskich stanęła na mieyscu swoiém. W drodze umarł Admirał wysp Sandwichskich na ospę; starano się ciało iego zatrzymać na okręcie, by ie w Oyczy. nie złożyć; atoli naczelnicy wysp nie chcieli ie przyiąć, i przy zwykłych obrzędach wrzucono ie w morze.

Francyia.

W d. 13. Czerwca wieczorem dał Król wielką ucztę, na którey była wszystku rodzina Królewska. Po téyże Król Jegomość z rodziną Król. udał się na bal do sali teatralney zamku; Królestwo Wirtemberscy, Ministrowie Sekretarze Stanu, Ministrowie Stanu, Marszałkowie Francyi, wielu Jenerałów, Ciało dyplomatyczne i znaczna liczba Dam znaydowali się na tym balu.

Arcybiskup Paryzki wyiechał w d. 13. Czerwca do Włoch dla poratowania swego zdrowia w towarzystwie swoich dwóch Wielkich Wikarych, Opata Desiardins i Borderies.

Monitor zawiera przez obiedwie Izby przyiętą ustawę finansową na rok 1826. Podług téyże

wyrachowane są dochody Państwa na 924 mil. 95704 fr., wydatki na 914 mil. 504499 fr.

Na świetnym balu, danym w d. 15. z. m. przez Xięcia Northumberlandyi, byli wszyscy Posłowie, Marszałkowie, zagraniczni Xiążęta, i inne osoby znakomite. Za przybyciem rodziny Król. spiewano: *Vive Henri IV, et Charmante Gabrielle.* Ogrod przy pałacu był oświecony a o godzinie 11 spalono ogien sztuczny.

W Dzienniku handlowym z d. 10. Czerwca a po nim i w Gwiazdzie z d. 11. t. m. czytamy: »Udzielaią nam następuiącego listu pisanego z Havre dnia wczorayszego:

»Śpieszę donieść WPanu nowinę bardzo ważną dla handlu Francuzkiego, a którą dzisiay z Jacmel (z Hayti) otrzymaliśmy: Towary Angielkie do portów Haytyckich wprowadzone, maią na przyszłość płacić cło 12 procentu, to iest, tyle, co i inne Narody. Od kawy wyprowadzoney z portów Rzeczpospolity płacić się będzie tylko 29 gourdes 40 centymów, miasto 37 gourdes, które dotąd płacono. Haycianie wychodzą z błędu; sądzili oni dawno, że ich Anglicy wzięli w opiekę; ponieważ ostatnie żądanie do tego Narodu uczynione, aby ich niepodległość uznać, próżnem było, postanowili zatém nie dawać im większey nad inne Narody korzyści. Ostatni ten akt zupełnie sprzyiaiący handlowi Francuzkiemu, okazuie stanowczo, że Haycianie produktów naszych potrzebuią.«

Toż samo pismo mówi o przybyciu do Paryża nowego Ajenta Hayty.

Monitor z d. 15. Czerwca donosi, że nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister Króla Jmci Niderlandzkiego, złożył Królowi w imieniu swoiego Monarchy ozdoby orderu woyskowego Niderlandzkiego.

Gwiazda liczy do 15 mil., które przez uroczystości w d. 8. i 12. Czerwca weszły w Paryżu w obieg. Takie iest mnóstwo obcych w Paryżu, że akcyza miastu się należąca (*Octroi*) w ciągu miesiąca pomnożyła się o 1 mil. 200,000 fr.

Rada zarządu banku Francuzkiego postanowiła żądać zwrotu 50 mil. zaliczonych na certyfikaty ostatniey pożyczki.

Cząstkowe wypłaty zostały uiszczone a bank niechce więcey pożyczać na dochody wieczyste, lecz myśli swe fundusze pościągać; pożyczaiącym tylko trzech miesięcznego czasu dozwala.

Kommandor Suza, były Poseł Portugalski na Dworze Berlińskim umarł w Paryżu d. 1. Czerwca.

Akademiia umieiętności przeznaczoną przez P. Lalande nagrodę astronomiczną przyznała PP. Herszelowi, synowi i James South za ich postrzeżenia czynione w r. 1821 do 1823 względem gwiazd podwoynych i potroynych.

Straszny pożar w Bordeaux w d. 2. Czerwca zrządził szkody na 4 mil. fran.; dwa towarzystwa zabezpieczaiące zapłacą 2 mil. mianowicie za 2500 beczek wódki spaloney.

W d. 13. Czerwca zapowiedziano na giełdzie, że Ajent wexlowy kassy umarzaiącey P. Delaville Leraux upoważniony iest do zakupowania codziennie prowizyy wieczystych za 300,000 fran. i w d. 15. i 16. nowe obwieszczenie doniosło, iż mu w tym celu przeznaczono 450,000 fr.

Gwiazda z d. 19. Czerwca zawiera uwiadomienie, że bank uchwalił ciągle zaliczać pieniądze na certyfikaty pożyczki.

Prowizyie wieczyste otworzyły się w d. 18. z 102 fr. 35 cent. a z 102 fr. 30 cent. zostały zamknięte. Trzech procentowe z 75 fr. 35 cent. były rozpoczęte a z 75 fr. 45 cent. były zamknięte.

Gwiazda donosi, że eskadra Francuzka na stanowisku przy brzegach Afryki zabrała następuiące okręty Francuzkie, które przeciwko ustawie z d. 15. Kwietnia 1818 prowadziły handel niewolnikami i takowe do Caienny zaprowadziła iako to: Telegraf, Capricieuse, Antonia, Giancur, Assurance, Marie Madelenne, Eugene, Alcida. Na pierwsze dwa zapadł wyrok; przeciwko reszcie będzie wytoczona sprawa.

Królestwo Polskie.

W d. 14. Czerwca opuścił Cesarz Alexander Warszawę i udał się do Petersburga.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki z d. 19. Czerwca donosi co następuie:

Z Konstantynopola d. 25. Maia.

Oprócz dwoyga starszych dzieci Sułtana, która niedawno iedno po drugim (w d. 20. Kwietnia i 7. Maia) na ospę zmarły, zeszła także z tego świata w d. 20. t. m. Xiężniczka Minira. Z powodu tak smutnego wypadku dla Sułtana, niebyło żadnych zwyczanych uczt i zabaw podczas Beiramu.

Lista posuwaiąca na wyższe stopnie zwana Tewdschihat, ogłoszona w d. trzecim Beiramu mało zawiera odmian w wyższych urzędach Państwa, i Wielkorządztwach prowincyynych. Dotychczasowy Defterdar, czyli Minister Skarbu mianowany iest Sarbchane-Emini, czyli Intendentem Cesarskiey mennicy, a pierwszy Sekretarz wydziału finansowego, Mehmed Tahir Efendi, Defterdarem. Oprócz tego ważnem iest także mianowanie pierwszego Mistrza do prośb, Ahmeda Chelussi Efendego, na Tschauch Beszę, czyli Marszałka Państwa. Między znacznieyszemi Wielkorządztwami za-

szła tylko odmiana co do prowincyy Adana, Diarbekr i Van; pierwszéy mianowany iest Memisz Basza, drugiéy Salih Basza, a trzeciéy Elhadsch Suleiman Basza.

Baron Miltiz, który tu iako Król. Pruski Minister Rezydent był zawierzytelniony, w dowód iego zasług wyniesiony został przez swoiego Monarchę do stopnia nadzwyczaynego Posła i pełnomocnego Ministra a P. Castillo Sprawuiący interesa Hiszpańskie przybył tu w d. 21. t. m. z Odessy, gdzie sprawował urząd jeneralnego Konsula.

Względem działań woiennych w Grecyi zachodniey pod dowództwem Seraskiera Reszyd Mehmeda Baszy nadeszłe tu w ostatnich upłynionych dniach doniesienia, są dla Porty pomyślne. Wiadomości z d. 2. Maia zawiérały doniesienie o wzięciu mieysca obronnego przy brzegach na przeciwko Anatoliko położonego, podług planu Lorda Byrona i Pułkownika Stanhope umocnionego, które Turcy zowią Ligor*) Tymczasem różne oddziały woyska Seraskiera wyruszyły w kierunku sobie przeznaczonym. Podczas, gdy Reszyd Basza stanął sam obozem blisko Messolungi, aby rozpocząć attak do tey twierdzy, więcey przez położenie naturalne między błotami i morzem, iak swemi warowniami obronnéy, iego podrządni dowódcy rozłożyli się w sposobie następuiącym: Suleiman Poda zaymuie w 9000 Albańczyków okolicę Crivellari, Gelbinitz i Geel Hissar; Mistirli Ali Bei i Abbas Basza (Tahir Abas) stoią z 4000 ludzi między Patradschik i Liunduruz; Kutschuk Banos i Bujuk Banos, którzy dowodzą 6000 korpusem, osadzili Inehadschi i Hunkiarjaila i mieli wysłać oddziały ku Galazidi, Salonie i ku wielkiemu klasztorowi w Caravia. Zdaie się iednak, iż dotąd w tych okolicach żadna znaczna niezaszła potyczka, i przedsiewzięcie względem Messolungi na teraz ogranicza się na oblężeniu od lądu, podczas, gdy dowóz od morza zawsze iest otwarty.

Mniéy dokładności panuie w podaniach względem działań w Grecyi wschodniey. Podług doniesień Tureckich, Kiaia Baszy Negropontu łącznie z Kapitanem Tatzo osadzić miał Livadyią, Bodonitz, Derbent, Mola i Theby i siły iego liczą do 8000 ludzi; zaś według wiadomości Greckich, gazety Ateńskiey i niektórych z tamtąd listów prywatnych, wyiąwszy z Odyseuszem i iego stronnikami z iedney strony a korpusem pod rozkazami Gury z drugiey strony zaszłe utarczki, które skończyły się ucieczką i wnet potém mianowicie w d. 20. Kwietnia wzięciem w niewolę Odysseusza*) żadny znacznych niebyło potyczek, iakieby na tok zdarzeń w owych okolicach stanowczy wpływ miały.

Nie równie ważnieysze zdarzenia zaszły pod Nawarynem i z témi w związku będące poruszenia i potyczki między obustronnemi flotami. Oblężenie Nawaryna począwszy od pierwszych dni Kwietnia, pomimo ponawianego doświadczania korpusów Greckich, aby Egipcyian z ich stanowiska pod tą twierdzą wypędzić, popierał mocno Ibrahim Basza i utrzymywał ogień przeciwko wałom tey twierdzy ze skutkiem.

Grecy uderzyli na oboz Turecki naymocniéy w d. 13. Kwietnia**) lecz potyczka ta przez iazdę Egipską, która na powstańców z tyłu wpadła i korpus ich 5000ny w nieład wprawiła, skończyła się z korzyścią Ibrahima Baszy. Grecy utracili przytém więcéy iak 200 ludzi w zabitych i 150 ieńców, między któremi są Jenerałowie Nicolo i Panaioti Zafiropulo. Jednakże i Egipcyianie utracili w tym dniu kilku znakomitych Oficerów, mianowicie Kaimakama i Kiaia Beja, który to ostatni w d. 11. Maia umarł w Modon z ran odebranych w bitwie d. 13. (19.) Kwietnia.

(Dokończenie nastąpi.)

---

*) Zapewne iest to ta nowo zbudowana twierdza pod Kefalovrisso, na ktorey opuszczenie przez Greków Kronika Messolungi z d. 30. Kwietnia mocno się użala. (Porównay doniesienie Dostrz. Austr. z d. 15. t. m. w Nrz. 73. gazety naszéy.)

*) Co przyiaciel ustaw i Gazeta Ateńska o tych wypadkach w Grecyi wschodniey donosi, udzielił to iuż Dostrz. Austr. z d. 9. Czerwca (w Nr. 71 gazety naszey) Ostatnia gazeta zawiera w Nr. 50 z 18/30. Marca odezwę, którą Gura na dwa dni wprzódy wydał w Lywadyi, a w którey wzywa wszystkich mieszkańcow owych okolic do zemsty, przeciwko Odysseuszowi i iego doradzcy haniebnego Anglika Trelloni (Trelawny).

Pr. Dostrz. Austr.

**) Musi to być 19. dzień Kwietnia, ponieważ przywiedzione fakta zupełnie się z tém zgadzaią, co Grecy w swoich doniesieniach umieścili. (Porównay wyimki z gazety Hydryockiey d. 25. i 29. Kwietnia w Dostrz. Austr. z d. 8. Czerwca w Nr. 68. Gazety naszey.

Pr. Dostrz. Austr.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.